

Wie ben je?

Ehud Loudar

"Ik ben geboren in Israël, vijftig jaar geleden. Ze zeggen dat je met de tijd je beroep wordt en dat is concertstemmer en pianotechnicus."

Wat doe je?

"Concertstemmen is wezenlijk anders dan piano-stemmen voor particulieren. Natuurlijk is de basis hetzelfde – het reguleren van het mechaniek en het intoneren van de vleugel – maar er komt veel meer bij kijken. Het is net topsport. Ik werk voor Steinway Center Nederland; wij leveren een totaalpakket aan Het Concertgebouw. Sinds vijf jaar ben ik verantwoordelijk voor de zes concertvleugels. Die moeten gewoon op wereldniveau zijn. Goede oren zijn vereist, maar dat is nog maar het begin. Ik ben jarenlang getraind, ook in de Steinwayfabriek in Hamburg. Dan moet blijken of je echt aanleg hebt. Er komt veel geduld bij kijken; het is een solitair beroep. Het grenst aan het meditatieve, je bent alleen met het instrument en zijn tekortkomingen."

Hoe ziet een werkdag er voor jou uit?

"Driekwart van mijn werk speelt zich af in Het Concertgebouw. Ik zorg voor het onderhoud van de instrumenten, de vervanging van onderdelen en het stemmen voor concerten. Daarnaast kennen we 'concertdiensten', dat betekent dat ik – of een van mijn collega's – tijdens het concert aanwezig ben om bijvoorbeeld in de pauze bij te stemmen."

"Daarnaast leveren wij ook maatwerk voor pianisten die dat vanwege hun status kunnen verlangen. Dat is heel intensief, soms trek je dagenlang met iemand op. Bijvoorbeeld met Emanuel Ax, die een jaar geleden een serie van drie concerten speelde met het Koninklijk Concertgebouworkest onder leiding van Bernard Haitink. De vleugel wordt dan door mij helemaal aangepast aan zijn smaak. Hij prefereerde een toucher waarbij de toets minder diep wordt ingedrukt. Zo kon hij sneller uit de voeten komen."

Wat is het leukste aan jouw werk?

"Als je het technische gedeelte onder de knie hebt, komt het tweede gedeelte: de omgang met

de pianisten. Dat vergt algemene muzikale ontwikkeling, repertoirekennis en psychologie. Zo iemand verwacht niet een soort slaaf die hem alleen maar toejuicht en bevestigt. Hij zit ook niet te wachten op iemand die hem afkraakt, maar ik vind dat ik wel kritisch moet kunnen zijn. We willen allebei het beste resultaat."

Wat is de grootste uitdaging in je werk?

"De pianist gelukkig maken en tevreden stellen en dat leidt automatisch naar het hogere doel: een fantastische muzikale uitvoering. Voor mezelf: verder groeien, steeds weer. Door mijn contacten met grote pianisten kan ik mijn kennis nog altijd vergroten."

Wat heb je voor gek of bijzonders meegemaakt?

"Ik moest een keer tijdens een concert in de Kleine Zaal onder de vleugel kruipen om een piepend pedaal te verhelpen. Het concert werd stilgelegd. Ik werd daarna weliswaar beloond door het publiek met applaus, maar ik vind zoiets niet leuk. Het komt gelukkig niet vaak voor. Verder ga ik weleens naar huis met bloemen of met een goede fles wijn. Ik word echt verwend."

Hoe ben je bij Het Concertgebouw terechtgekomen?

"Muziek was altijd al een *Leitmotiv* in mijn leven. Ik heb nog een carrière als elektronica-ingenieur in Zwitserland geprobeerd, maar daar lag mijn passie niet. In Amsterdam kocht ik een piano en de verkoper bood me een stageplek aan als stemmer. Ik ging naar de pianovakschool en leerde en leerde en leerde. Ik zie het als een roeping. Ik ga nog elke dag fluitend naar mijn werk, werken in Het Concertgebouw is een *way of life*."

Is er een leven buiten Het Concertgebouw?

Lacht hard. "Ja, nou en of! Ik ben een trotse vader van een dochter van 18 en een zoon van 14. Ik werk onregelmatig, dus ik kan heel wat uurtjes met ze doorbrengen. En verder ben ik stapelverliefd op mijn vriendin."

Wat is voor jou de mooiste plek in Het Concertgebouw?

"Ik noem twee mooiste plekken, ik kan niet anders: de Kleine Zaal met haar directe akoestiek en de Grote Zaal die een lieflijker, verzachtende akoestiek heeft. Een feest om daar te zijn. Of dat nu 's ochtends in een lege zaal is om te stemmen, met repeterende musici of 's avonds met al het publiek... ze zijn alletwee magisch."

EHUD LOUDAR

'Het is een solitair beroep; ik ben vaak alleen met het instrument en zijn tekortkomingen'

CONCERTTIPS VAN EHUD LOUDAR

- **Janine Jansen en Koninklijk Concertgebouworkest o.l.v. Myung-Whun Chung:** 8 februari, Grote Zaal. "Janine Jansen is iemand die haar muzikaliteit hartverwarmend weet over te brengen."
- **Benjamin Herman, Ruben Hein, Ernst Glerum en Joost Patocka:** 16 februari, Kleine Zaal. "Een avond met de onvermoeibare jazzsaxofonist Benjamin Herman wordt gegarandeerd een feest."